

Uchwała Nr VII/33/2011
Rady Gminy Czernikowo z
dnia 17 maja 2011 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Czernikowo na lata 2011 - 2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) art. 6 ust. 1, ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1392 z późn. zm.)

Rada Gminy w Czernikowie
uchwala, co następuje:

§ 1

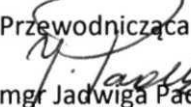
Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Czernikowo na lata 2011 - 2016 w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernikowo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

mgr Jadwiga Padlewska

Załącznik do Uchwały nr VII/33/2011 Rady Gminy
Czernikowo
z dnia 17 maja 2011 roku

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla
Gminy Czernikowo
na lata 2011-2016

Marzec 2011 rok

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	4
3. Skala zjawiska w Polsce.....	5
4. Charakterystyka Gminy	8
5. Diagnoza środowiska lokalnego	9
6. Działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11
7. Przewidywane efekty realizacji programu	13
8. Monitoring i ewaluacja	13
9. Finansowanie programu	13
10. Podstawa prawna.....	13

1. Wstęp

Historia przemocy jest równie długa jak historia całej naszej cywilizacji. Od niepamiętnych czasów ludzie źle traktują innych ludzi - krzyczą na nich, biją, poniżają, prześladują, gwałcą, wykorzystują.

Od kilkunastu lat zaczyna przebijać się do świadomości społecznej problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenia skutków społecznych tego zjawiska.

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat w Krajach Europy Zachodniej jest traktowane jako poważny problem społeczny. W czasie kilkunastu lat powstało wiele dokumentów organizacji międzynarodowych, które zalecają Krajom Członkowskim Unii Europejskiej podjęcie zmian prawa i praktyki w celu skuteczniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Próbą podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.). Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.”

W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Zgodnie z Polską Deklaracją w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z 1995 r. ***„Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych”.***

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Określenie i jasne zdefiniowanie przemocy w rodzinie nie jest łatwe. Na zagadnienie przemocy domowej możemy spojrzeć z wielu perspektyw. Przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych takich jak: psychologia, prawo, pedagogika, socjologia, polityka społeczna, itp.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc w rodzinie - zwana potocznie przemocą domową to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo , a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia naruszające ich godność, nietykalność cielesną wolność, w tym seksualną powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki, przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczający poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
- przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, stała krytyką narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczną domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.
- przemoc seksualna - wymuszanie współżycia seksualnego i nieakceptowanych praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych, wymuszanie praktyk seksualnych z osobami trzecimi, itp.,
- przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych, itp.

3. Skala zjawiska w Polsce

Z badań dotyczących rodziny, a także życia społecznego wiadomo, że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. W Polsce trudno określić skalę tego zjawiska. Co roku zgłaszanych jest kilkanaście tysięcy spraw związanych bezpośrednio z przemocą domową spraw o znęcanie się nad rodziną. W tym samym okresie Policja rejestruje około miliona awantur domowych, do których jest wzywana. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc w rodzinie - nie jest zjawiskiem pozostającym na marginesie życia społecznego, socjolodzy biją na alarm, zjawisko przemocy rozwija się w zastraszająco szybkim tempie, a co gorsze dotyka wszystkie grupy społeczne.

Przemoc dotyka nie tylko rodziny. Jest to zjawisko o szerokim kontekście:

- przemoc w grupach rówieśniczych, w szkołach, w internatach, itp.,
- przemoc na ulicy, na stadionach,
- przemoc w środkach masowego przekazu,
- przemoc związana z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków,
- przemoc w państwach źle rządzonych, z dyktaturą itp.,
- przemoc międzynarodowa.

Wspólną cechą tych wszystkich zjawisk jest chęć podporządkowanie sobie, wykorzystania słabszej strony przez silniejszą.

Osobami, wobec których stosowana jest przemoc w rodzinie są najczęściej kobiety (58%) oraz dzieci do lat 13 (24%). Większość przestępstw przeciwko rodzinie dokonywanych jest pod wpływem alkoholu (62%). Natomiast osoby stosujące przemoc to głównie mężczyźni (96%). Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych rodzinach.

Agresja względem najbliższych, wykorzystywanie seksualne w niektórych środowiskach są czymś funkcjonującym na porządku dziennym, czymś, o czym głośno się nie mówi, każdy jednak wie, że ma miejsce (chodzi głównie o kręgi dotknięte patologiami społecznymi oraz niektóre środowiska wiejskie i małomiasteczkowe). Istnieje tam bowiem przekonanie, że problemy rodzinne, zwłaszcza zaś małżeńskie nie powinny wykraczać poza ściany domu. Cechą charakterystyczną dla mieszkańców małych wsi jest ciche przyzwolenie na akty przemocy wyrażające się choćby w dobrze znanym, ale jakże absurdalnym stwierdzeniu- „bije - to znaczy kocha”.

Tym samym ofiary pozostawione samym sobie, odtrącone przez otoczenie, pozbawione pomocy najczęściej godzą się z sytuacją nie widząc szans na przerwanie zakłętą kręgu bezsilności, łudząc się, że sytuacja sama ulegnie zmianie.

Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą ujawnić się dopiero w dorosłym życiu. W rodzinach alkoholowych dziecko dostaje lanie bez względu na to, czy rzeczywiście coś zbroiło, po prostu wyładowuje się na nim pijacką agresję. Zjawisko przemocy wobec dzieci występuje również w tzw. „normalnych” (przynajmniej pozornie) rodzinach. Są rodziny, w których bije się w taki sposób, aby nie pozostawiać wyraźnych śladów, dzieci są bite rzekomo dla ich dobra, aby wyrosły na wartościowych ludzi. Rodzice rozczarowani dzieckiem, że nie spełnia pokładanych w nim nadziei jawnie je krytykują i w sposób despotyczny nakazują co i jak ma robić.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji i chorób związanych ze stresem.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne - ogólnopolskie i lokalne - spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony - większą gotowości ofiar przemocy do ujawnienia takich spraw, a z drugiej - wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem!

Przemoc, jako przestępstwo przeciwko osobom bliskim, jest więc prawem zapisanym w artykułach kodeksu karnego.

Art. 207 § 1 lek. - znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny - podlega karze pozbawienia wolności od 3 m-cy do 5 lat (ścigane z urzędu¹).

Art. 191 § 1 k.k. - kto stosuje przemoc lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ścigane z urzędu).

Art. 197 § 1 k.k. - kto przemocą lub groźbą bezprawną, lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat (ścigane na wniosek pokrzywdzonego²).

Art. 209 § 1 k.k. - kto upoczywie uchyla się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego, obowiązku opieki i przez to naraża ją na niemożność zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych - podlega karze pozbawienia wolności do 2 lat (ścigane na wniosek pokrzywdzonego).

Art. 6 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że „zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2010 r. Nr 125, poz. 842), ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.), lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r., Nr 147, poz. 1231, z późn. zm.), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

¹ Ściganie z urzędu polega na prowadzeniu przez prokuratora i policję postępowania niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.

² Ściganie na wniosek polega na wszczęciu postępowania na wniosek osoby pokrzywdzonej, postępowanie nie może być wszczęte bez zgody osoby pokrzywdzonej.

Na podstawie art. 6 ust. 2 do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy;
2. powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie;
3. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy;
4. opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
5. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

4. Charakterystyka Gminy

Gmina Czernikowo jest czwartą co do wielkości, a zarazem najmłodszą gminą powiatu toruńskiego. Zajmuje 170 km². Gminę zamieszkuje 8835 osób (stan na 31.12.10 r.) w tym 4310 mężczyzn i 4525 kobiet.

W skład gminy wchodzi 17 sołectw: Czernikowo, Czernikówko, Jackowo, Kiełpiny, Kijaszkowo, Liciszewy, Makowiska, Mazowsze, Mazowsze Parcele, Osówka, Pokrzywno, Skwirynowo, Steklin, Steklinek, Witoważ, Wygoda, Zimny Zdrój.

Gmina Czernikowo jest gminą rolniczą. Na terenie gminy funkcjonuje 1005 gospodarstw rolnych. Zarejestrowanych jest tu 476 podmiotów gospodarczych dających zatrudnienie (przy stopie bezrobocia ok. 18,2% dla powiatu toruńskiego) głównie w niewielkich zakładach usług mechanicznych, budowlanych, obsługi rolnictwa, piekarniach, masarniach, stacjach paliw, zajazdach itp. Liczne są placówki handlu hurtowego i detalicznego.

Najbardziej charakterystyczną cechą gminy jest duża lesistość. Lasy o zróżnicowanym drzewostanie i grunty leśne zajmują 44% jej powierzchni. Zalesione obszary nadwiślańskiej doliny, z mikroklimatem leżącego na przeciwległym brzegu rzeki Ciechocinka, terenami wypoczynkowymi wokół jeziora Osówka i leśnego szlaku do promowej przeprawy w Nieszawie, są wielką szansą gminy. Podobnie jak zagospodarowywane na potrzeby rekreacji okolice jezior Steklin, Kijaszkowo, Mazowsze, Liciszewy.

Na terenie gminy dobrze rozwinięta jest infrastruktura społeczna, edukacyjna i kulturalna. W gminie istnieje 5 szkół podstawowych, 1 gimnazjum, liceum ogólnokształcące, przedszkole samorządowe i 2 przedszkola unijne, Wiejski Dom Kultury w Mazowszu, Świetlica Środowiskowa w Steklinu, świetlice szkolne, biblioteki. Działają stowarzyszenia: Czernikowskie Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Edukacji, Kultury i Sportu „Czyż Nie”, Stowarzyszenie Współpraca i Rozwój, Fundacja na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Tratwa”, Fundacja „Feniks”. Istnieje 7 jednostek OSP, 4 kluby sportowe, Klub Seniora „Radość”, KGW „Jutrzenka”.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawują dwa niepubliczne podstawowe zakłady opieki zdrowotnej: „MEDYK” i „POMED” w Czernikowie.

Instytucjonalną działalność na rzecz osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie.

Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów wynika, że występowanie zjawiska przemocy na przestrzeni ostatnich lat stało się tematem, o którym częściej się mówi. Jednak jest to nadal wstydlivy temat dla rodziny, często zatajany, aż do wystąpienia sytuacji interwencji.

Na terenie gminy Czernikowo pomoc w przeciwdziałaniu przemocy świadczą następujące podmioty: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin, placówki oświatowe i zakłady opieki zdrowotnej.

Poza terenem gminy pomoc uzyskać można w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, w Miejskim Ośrodku Edukacji i Profilaktyki Uzależnień w Toruniu, u Rzecznika Praw Ofiar dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w Prokuraturze Rejonowej i Sądzie Rejonowym w Lipnie.

5. Diagnoza środowiska lokalnego

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy, w tym zjawiska przemocy w rodzinie wykorzystano dane Komisariatu Policji w Lubiczu, materiał uzyskane w toku pracy pracowników socjalnych (notatki służbowe, wywiady środowiskowe, obserwacje), informacje ze szkół z terenu gminy oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a także dane wynikające ze sprawozdań Rzecznika ds. Ofiar Przemocy.

Do najczęstszych przejawów przemocy na terenie gminy Czernikowo należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, pobicia, poniżanie i wyzwiska, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbania. Ofiarami przemocy są zwykle współmałżonkowie, dzieci i osoby starsze. Zjawiskiem dość często występującym w naszej gminie jest przemoc ekonomiczna wobec osób starszych przejawiająca się odbieraniem im świadczeń rentowych i emerytalnych, zmuszanie do zaciągania kredytów i niespłacania ich, a także niewywiązywania się z obowiązku deputackiego.

W wyniku analizy danych ustalono, że:

1. W Komisariacie Policji w Czernikowie w 2009 roku przeprowadzonych zostało 10 interwencji dot. przemocy w rodzinie (w oparciu o Niebieskie Karty), osoby pokrzywdzone: 12 osób, w tym 11 K, 1 dziecko. W 2010 roku funkcjonariusze Policji przeprowadzili 3 interwencje (NK), trzy poszkodowane osoby to kobiety. Z danych Komisariatu wynika, że sprawcami przemocy są mężczyźni, a przemoc skierowana jest w większości przypadków przeciwko kobietom i dzieciom.
2. W 2010 roku pracownicy socjalni odnotowali występowanie zjawiska przemocy domowej w 28 rodzinach (przemoc fizyczna - 12 rodzin, przemoc psychiczna - 25 rodzin, przemoc ekonomiczna - 5 rodzin). Sprawcami przemocy w 27 przypadkach byli mężczyźni, w 1 przypadku kobieta. Trudno określić częstotliwość występowania przemocy w w/w rodzinach, z powodu ukrywania tego zjawiska przez ofiary przemocy, które określają, że są to zdarzenia incydentalne. W większości przypadków do przemocy dochodzi wtedy, gdy sprawca przemocy jest pod wpływem alkoholu. Dane liczbowe GOPS w Czernikowie dotyczące przemocy nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu. Jest to wciąż temat wstydlivy, bagatelizowany, często zatajany przez osoby doznające krzywd aż do zaistnienia sytuacji drastycznych i zagrażających zdrowiu i życiu. Rodziny dotknięte przemocą bardzo niechętnie zgadzają się na uruchomienie procedury „Niebieska Karta” i podjęcie współpracy z policją i pracownikiem socjalnym. Daje się zauważyć również, że niepokojąco częstym zjawiskiem jest stosowanie przemocy, między innymi poprzez zaniedbywanie osób starszych.
3. Z danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w 2009 r. zatrudniony terapeuta przeprowadził 140 rozmów z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. W 2010 r. liczba przeprowadzonych rozmów wynosiła 132. Liczba osób systematycznie przychodzących to 18 mężczyzn i 1 kobieta.
4. Na podstawie informacji otrzymanych ze wszystkich szkół z terenu gminy ustalono, że 34 uczniów stosowało przemoc fizyczną wobec rówieśników (w tym przemoc słowna). Sami uczniowie w 2 przypadkach poinformowali o przemocy w rodzinie.
5. Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzime w Toruniu świadczą, że w 2010 r. z poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców powiatu toruńskiego skorzystało 65 osób, natomiast poradnictwem specjalistycznym (w tym prawnym, pedagogicznym oraz

psychologicznym), dotyczącym praw i uprawnień oraz udzielaniem porad w formie pracy socjalnej objęto 234 rodziny. Z porad udzielanych w Miejskim Ośrodku Edukacji i Profilaktyki Uzależnień w Toruniu skorzystało 641 mieszkańców powiatu. Były to konsultacje z: terapeutą uzależnień, prawnikiem (w sytuacji doświadczania przemocy domowej), pedagogiem i psychologiem. Z pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego) w związku z doznawaną przemocą u Rzecznika Praw Ofiar przy Marszałku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2010 r. skorzystało 439 mieszkańców powiatu (stanowi to ponad połowę udzielonego wsparcia).

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat traktowane jest jako poważny problem. Mimo że w relacjach międzyludzkich przemoc istniała od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie spostrzegając jej, jako poważne zaburzenie w funkcjonowaniu rodziny. Zaburzenie, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, niejednokrotnie tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń psychicznych i zabójstw.

Problem przemocy wymaga zatem podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat z *programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie*.

6. Działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cel główny programu:

Ograniczenie zjawiska oraz skutków przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

Zadanie I

1) Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Działanie: Podpisanie Porozumienia o partnerstwie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Intencją partnerstwa jest wspólne działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie Partnerów. **Realizatorzy:**

- 1) Komenda Miejska Policji i w Toruniu Komisariat Policji w Lubiczu
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie
- 4) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „POMED”
- 5) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK”
- 6) Wszystkie szkoły z terenu gminy Czernikowo
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu
- 8) Sąd Rejonowy w Lipnie - Zespół kuratorski

2) Wzmocnienie wiedzy społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy, zapewnienie różnorodnych form wsparcia osobom doświadczającym przemocy.

Działanie: Dostarczenie społeczeństwu informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin, odseparowanie sprawcy przemocy od ofiar, udzielenie schronienia osobom dotkniętym przemocą które są zmuszone do opuszczenia miejsca zamieszkania, wdrażanie Niebieskiej Karty, Podejmowanie działań interwencji kryzysowej.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Lubiczu - dzielnicowi z terenu Gminy Czernikowo, GKRPA, PCPR w Toruniu, szkoły z terenu gminy, Kościół, służba zdrowia.

Zadanie II

Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Działanie: Praca poprzez Zespół daje szybsze i skuteczniejsze podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb. W skład zespołu proponuje się osoby reprezentujące instytucje wymienione w Ustawie. Przewiduje się zapraszanie na posiedzenia robocze innych osób, które mogą przyczynić się do rozwiązania sytuacji kryzysowej w danej rodzinie. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu zostanie określony w drodze odrębnej uchwały.

Realizatorzy: Wójt Gminy Czernikowo.

Zadanie III

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Czernikowo.

Działanie: Diagnozę środowiska lokalnego dotycząca przemocy domowej w rodzinie sporządzać się będzie na podstawie danych od realizatorów Programu.

Realizatorzy: GOPS, GKRPA, Komisariat Policji, szkoły, inne zainteresowane osoby i instytucje.

Zadanie IV

Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.

Działanie: udzielanie informacji o bezpiecznym schronieniu w placówkach specjalistycznych, zgłaszanie na leczenie, występowanie do Sądu o wgląd w sytuację rodziny i zabezpieczenie alimentacyjne, promowanie i popularyzacja „Niebieskiej Karty”:

- a) budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- b) kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy (działania edukacyjne, profilaktyczne, informacyjne);
- c) profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy;
- d) systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.

Realizatorzy: Wójt Gminy, GOPS, GKRPA, Komisariat Policji, Szkoły, Zespół kuratorski, PCPR, służba zdrowia.

7. Przewidywane efekty realizacji programu

1. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc.
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej dotyczącej problematyki przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie wiedzy w zakresie przemocy w rodzinie kadry zajmującej się przeciwdziałaniem przemocy i pomocą dla osób dotkniętych tym problemem.
4. Usprawnianie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
5. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.

8. Monitoring i ewaluacja

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie zarządzany przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Program będzie ewaluowany poprzez sprawozdawczość dokonywaną w ramach wszystkich elementów systemu. Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są:

1. liczba Niebieskich Kart,
2. ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji,
3. ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych.

Kierownik GOPS do końca marca następnego roku przedstawi sprawozdanie z realizacji programu.

9. Finansowanie programu

Realizacja programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Czernikowo pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

10. Podstawa prawna

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.;
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z ze zm.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 ze zm.);

5. Uchwała Nr VI/28/2011 Rady Gminy Czernikowo z dnia 22 luty 2011 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych - Gmina Czernikowo na lata 2011 - 2015”;
6. Ustawa z dnia 15 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9 poz. 59);
7. Kodeks Karny.